

YARGITAY

22. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2013/33468 İlgili Kanun / Madde
Karar No. 2013/28331 6356 S. STK/34,43
Tarihi: 06.12.2013

- *İŞLETME İTİRAZININ YETKİ DAVASINDA BEKLETİCİ MESELE YAPILACAĞI*
- *BAĞLI İŞYERLERİNİN İŞLETME KAPSAMINDA DEĞERLENDİRİLEMEYECEĞİ*

ÖZETİ 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu'nun 5. maddesinin 2. fıkrasında yer alan düzenlemenin yetki süreci devam ederken ortaya çıkan ve çözümü aynı maddenin 1. fıkrasında özel olarak düzenlenen işkolu tespit prosedürü ile mümkün olan işkolu uyuşmazlıklarıyla sınırlı olarak değerlendirilmesi gereklidir. Ancak gerek 6356 sayılı Kanun'da gerekse mülga 2822 sayılı Kanun'da işletme kapsamına ilişkin uyuşmazlıkların bekletici mesele yapılamayacağına dair yukarıdaki düzenlemeye benzer bir düzenleme yer almamaktadır. Ayrıca işletme toplu iş sözleşmesi yapılmasına ilişkin kural kamu düzenine ilişkindir. Bu nedenlerle işletme kapsamına ilişkin bir uyuşmazlık söz konusu ise, mahkemenin bu uyuşmazlığı çözmeye de yetkili olması halinde işletme olup olmadığı ile varsa kapsamına ilişkin uyuşmazlığın, mülga 2822 sayılı Kanun'un uygulandığı olaylarda söz konusu Kanun'un 3. maddesinin 3. fıkrası hükmüne göre, 6356 sayılı Kanun'un uygulandığı olaylarda ise anılan Kanun'un 34. maddesinin 4. fıkrası hükmüne göre ön mesele olarak çözüme kavuşturulması gereklidir.

DAVA: Davacı, kendilerine ait dört işyerinin farklı işkollarında olduğunun ve işletme toplu iş sözleşmesi konusu yapılamayacaklarının tespiti ile davalı Bakanlıkça yapılmış yetki tespitinin iptaline karar verilmesini istemiştir.

Mahkeme, isteğin reddine karar vermiştir.

Hüküm süresi içinde davacı avukatı tarafından temyiz edilmiş olmakla, dava dosyası için Tetkik Hakimi A. Bulut tarafından düzenlenen rapor dinlendikten sonra dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü:

Taraflar arasındaki uyuşmazlık davacı şirketin işyerlerinin aynı işkolunda yer alıp işletme oluşturup oluşturmadığı ve buna bağlı olarak davacı şirketin işyerlerinde davalı sendikanın yetkili olup olmadığı noktalarında toplanmaktadır.

Somut olayda, davalı sendikanın 24.01.2013 tarihindeki başvurusu üzerine davacının Aliğa, Ankara, Pınarbaşı/İzmir ve Kemerburgaz/İstanbul adreslerindeki dört adet işyerinde çalışan 284 işçiden 151 tanesinin davalı sendikanın üyesi olduğu gerekçesiyle 01.02.2013 tarihinde olumlu yetki tespiti işlemi yapıldığı görülmektedir.

Öncelikle belirtmek gerekir ki, 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu'nun 5. maddesinin 2. fıkrasında yer alan düzenlemenin yetki süreci devam ederken ortaya çıkan ve çözümü aynı maddenin 1. fıkrasında özel olarak düzenlenen işkolu tespit prosedürü ile mümkün olan işkolu uyuşmazlıklarıyla sınırlı olarak değerlendirilmesi gereklidir. Ancak gerek 6356 sayılı Kanun'da gerekse mülga 2822 sayılı Kanun'da işletme kapsamına ilişkin uyuşmazlıkların bekletici mesele yapılamayacağına dair yukarıdaki düzenlemeye benzer bir düzenleme yer almamaktadır. Ayrıca işletme toplu iş sözleşmesi yapılmasına ilişkin kural kamu düzenine ilişkindir. Bu nedenlerle işletme kapsamına ilişkin bir uyuşmazlık söz konusu ise, mahkemenin bu uyuşmazlığı çözmeye de yetkili olması halinde işletme olup olmadığı ile varsa kapsamına ilişkin uyuşmazlığın, mülga 2822 sayılı Kanun'un uygulandığı olaylarda söz konusu Kanun'un 3. maddesinin 3. fıkrası hükmüne göre, 6356 sayılı Kanun'un uygulandığı olaylarda ise anılan Kanun'un 34. maddesinin 4. fıkrası hükmüne göre ön mesele olarak çözüme kavuşturulması gereklidir. Yetki uyuşmazlığını inceleyen mahkemenin işletme olup olmadığı ile varsa kapsamına ilişkin uyuşmazlığı çözmeye yetkili olmaması halinde ise yine aynı hükümlere göre bu problemin çözümü bekletici mesele yapılmalıdır.

Ancak dosya incelendiğinde davacı şirketin işyerleri bakımından işkolu tespitinin daha önce yapıldığı anlaşılmaktadır. Bu tespitte ise Aliğa işyerinde temizlik ve endüstriyel kağıt üretimi yapıldığı, diğer işyerlerinde ise üretilen ürünlerin ön siparişinin alınıp satışının gerçekleştirildiği ve bu işin asıl iş olan Ağaç işkoluna giren işe yardımcı iş niteliği taşıdığı belirlenmiştir. Tespite bakıldığında işletmeden değil Aliğa işyeri ile ona bağlı yerlerden bahsedildiği görülmektedir. Nitekim asıl iş ve yardımcı iş kavramları işyerinde yapılan işler bakımından söz konusu olabilir. Bu tespitin davacı ile davalılar arasında görülen İzmir 2. İş Mahkemesi'ndeki 2004/44 esas, 2005/74 karar sayılı olumsuz yetki tespitine itiraz davasına ilişkin yapıldığı anlaşılmaktadır. Önemle ifade etmek gerekir ki, iş kolu tespitinde olduğu gibi dava konusu olumlu yetki tespiti işleminde de işletmeden değil işyeri ve bağlı yerlerden bahsedilmektedir. Şu halde olumlu yetki tespit işlemi işyeri toplu iş sözleşmesine ilişkindir. Diğer taraftan davacı tarafından yapılan iş ya da organizasyonun değişikliği iddia edilmediği gibi buna ilişkin somut delil ya da bulgular da sunulmamıştır. Bu itibarla önceki işkolu tespitindeki belirlemelerin geçerli olduğunun kabulünde bir isabetsizlik bulunmamaktadır. Ancak işyeri toplu iş sözleşmesi bakımından yetki tespiti yapılmasına ve ortada bir işletme bulunamamasına göre işyeri yoğunluğunun % 40 değil % 50 esası uyarınca belirlenmesi gerekmektedir. Bununla birlikte davalı sendikanın bu durumda da yoğunluğu sağladığı anlaşıldığından sonucu itibarıyla doğru olan hükmün bu gerekçe ile **ONANMASINA, 06.12.2013** tarihinde oyçokluğu ile karar verildi.

KARŞI OY

Yerel mahkeme kararının yöntem ve yasaya aykırı olduğu, mahkemece çalışma gün ve sürelerine ilişkin yeterli ve somut araştırma yapılmadığı, soyut ifadelerle dayanılarak karar verilmesinin isabetli olmadığı farklı gerekçesi ile sayın çoğunluğun görüşüne katılmıyorum.